

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Opera Mystica V. Ac Mystici Doctoris F. Ioannis A Cruce
Primi Religiosi Discalceati Ordinis B. V. M. De Monte
Carmelo Et Seraphicæ Virginis Theresiæ fidelissimi
coadiutoris**

Juan <de la Cruz>

Coloniæ Agrippinæ, 1639

Capvt XVII. In quo de gaudio, quod ex rebus temporalibus percipitur, agere incipit. Docet etiam, qua ratione gaudium in illis ad Deum dirigi debeat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37873

generibus oriri potest: videlicet, Temporalibus, Naturalibus, Sensualibus, Morali-
bus, Supernaturalibus, & Spiritualibus: de quibus ordine suo disputabimus, voluntatem rationi conformando, ne illis irretita & implicata vniuersam gaudij su-
am & efficaciam in Deo collocare præ-
termittat. Pro omnibus autem istis neces-
sarium est vnum præsupponere funda-
mentum, quod erit velut scipio, quidam,
cui semper inniti debemus, expeditq; illud
bene habere exploratum, siquidem est lux
cuius præsidio duci, hancque doctrinam
intelligere, & gaudium in omnibus istis
bonis ad Deum dirigere debemus. Est au-
tem, voluntatem de nulla alia re lætari, gau-
dereque debere nisi de illa, quæ ad hono-
rem & gloriam Dei spectat: & præterea
quod maximus honor, quem Deo exhibe-
re possimus est, secundum Euangelicam
perfectionem illi obsequi & deseruire,
quod autem limitibus istis non contine-
tur, nullius prorsus est valoris, nulliusque
homini vtilitatis.

CAPVT XVII.

In quo de gaudio, quod ex rebus temporalibus
percipitur, agere incipit. Docet etiam, qua
ratione gaudium in illis ad Deum
dirigi debeat.

Primum bonorum genus diximus esse
Temporalium; per temporalia autem
bona hoc loco intelligimus diuitias, domi-
nia, officia, aliaque; ambitiones, filios quoque;
cōsanguineos, & coniugia, &c. de quibus
omnibus lætari potest voluntas. Manife-
stum est autem, quam vanum sit homines
in opibus, titulis, statibus siue dominij,
dignitatibus vel officijs, & alijs rebus si-
milibus quas illi ambire solent, lætari: si e-
nim ex eo quod homo maioribus diuitijs

afflueret, sequeretur maiorem eum quoque
Dei famulum fieri; merito de diuitijs læ-
tari deberet: verū aliter se res habet, potius
enim esse possunt illi causa eum offendendi,
secundum Sapientis doctrinam, dicen-
tis: *Fili si diues fueris, non eris immunis a delicto.* *Ecl. 10.*
Quamuis enim verum sit, temporanea bona
nequaquam ex se ipsis in peccatum neces-
sario impellere, sed quoniam vt pluri-
mum ex fragilitate humanā, cor nimium
illis afficitur & adhæret, ac in ijs, quæ Dei
sunt deficit, quod peccatū est: idcirco ait
Sap. *Non eris immunus a delicto.* Et propterea
Iesus Christ. Dominus noster, diuitias
appellauit in Euangel. spinas, vt intellige-
remus eum, qui voluntate illas contrecta-
uerit, peccato aliquo sauciandum: qui autē
seminatus est in spinis, hic est, qui verbum
audit, & sollicitudo seculi istius, & fallacia
diuitiarū suffocat verbū &c. Illa etiā ex-
clamatio Saluatoris iure metuēda apud S.
Math. *Amen, amen dico vobis, quia diues diffi-* *Math. 19.*
cile intrabit in regnum celorum, id est, qui in *24.*
eis gaudium suum reponit: id ipsum innuit,
non debere nimium hominem in diuitijs
lætari, cum tanto se salutis sempiternæ dis-
criminari propter eas obijciat. Ad diuertend- *Ps. 11.*
um nos etiam ab isto gaudio Dauid dixit:
Diuitie si affluant, nolite cor apponere: non
placet plura in re ad eō manifestā congere-
re testimonia: quando enim illa, quæ de ijs
dicit Salomon in Ecclesiaste mala, recen-
serem, Vanitas vanitatum & omnia vani-
tas: qui tanquam sapientissimus homo, *Ecl. 1.*
& qui plurimis opibus abundauerat
proprio edoctus experimento dixit: Om-
nia, quæ sub sole erant, vanitatem esse
vanitatum, & spiritus afflictionem, van-
amque animi sollicitudinem, & illum, qui
amaret diuitias, nullum ex illis emolumē-
tum eliciturū. Diuitias quoque, reseruari in *L. 12. 20.*
malum Domini sui, sicut factum in Euan-
gelio legimus, vbi ille, qui quoniam pluri-
mo

B.

Iohannis
de CruceOpera
Mystica

NVI

124

Lu. 12. 20

mos fructus in multosq; annos congregasset, letabatur, audivit sibi de caelo dictum: Stulte, hac nocte animam tuam repetent à te, quæ autem præparasti cuius erunt? Et postremo David idem docuit dicens: Ne timueris cum dives factus fuerit homo. Quoniam cum interierit, non sumet omnia, neque descendet cum eo gloria eius. His verbis innuens potius illi compatiendum esse quam invidendum.

Quomodo licet, & prodest latari in divitijs.

Hinc itaque sequitur non debere letari ex eo hominem, quod opibus ipse aut frater eius affluat; sed solummodo si rectè ijs ad Dei obsequium utantur: nam si aliqua ratione tolerari potest gaudium ex ijs ortum, certè tunc solum quando in rebus ad Dei obsequium spectantibus eroganur, alias enim nullum ex ijs emolumentum resultabit. Id ipsum de reliquis: Dignitatum, Dominiotum, officiorumque, &c. Bonis sentiendum est, de quibus omnibus vanissimum est gaudere, nisi forte aliquis se in illis amplius Deo obsequium exhibere, aut certè securiorem sibi esse in eis viam, ad vitam sempiternam consequendam arbitretur. Et quoniam euidenter nosse nequit, an res ita se habeant, an vide licet magis Deo isto modo inseruiat, vanum erit de huiusmodi rebus determinatè letari, non enim rebus sic stantibus, ratio nabile esse potest ipsius gaudium. Siquidem vt Dominus ait. *Quid prodest homini si vniuersum mundum lucretur, anima verò sua detrimentum patiatur?* Non est ergo vnde gaudeat, nisi vt dictum est, maius inde Dei obsequium appareat.

Math. 16. 26.

Sed nec est cur de prole gaudeatur, quod scilicet copiosa sit, locuples, varijs naturalibus fortuitisque dotibus conspicua; sed dūtaxat si Deo inseruiat. Absoloni siquidem filio David, neque sua pulchritudo, neque diuitiæ, neque nobilitas aliquid profuerunt; cum Deo minimè fuerit oblecturus. Vanum itaque fuit de huius-

2. Reg. 14. 25.

modi filio letari. Hinc etiam pater, vanum esse optare liberos, vt nonnulli faciūt, qui ob filiorum desiderium, mundum vniuersum inuertunt & perturbant, non enim illis perspectum est, an probi futuri sint, Deoque famulaturi, & vtrum gaudiū, quod ex ijs prætolantur, fortassis vertendum sit in mæriorem; requies & solatium in afflictiones & tribulationes: honores in ignominias, præbeantque occasionē Deū magis offendendi, quemadmodum multis contingere solet. De quibus Christus Dominus dixit, quod terram mareque circumueunt vt eos locupletent, & filios perditionis duplicatè quam fuerint ipsi efficiant. Quamobrem licet homini ardeat fortuna, cunctaque prosperè ac feliciter ueniant, & vt vulgo dicitur, ad libitum nutumque; minimum suppetant vniuersa, formidare potius debet, quam letari, eo quod ex huiusmodi rebus incrementa capiat occasio periculumque obliuionis Dei, illumque vt diximus offendendi. Propterea quippe dicit Salomon in Ecclesiaste, se hac in parte cautum fuisse dum ait: *Risi reputaui errorem, & gaudio dixi, quid frustra deciperis?* Quod est ac si dixisset. Quando ardebant obblandiebanturque; mihi vniuersa, errorem deceptionemque reputaui de illis letari, quia absq; dubio insignis error & stoliditas hominis est, qui de eo, quod illi iucundum & plausibile apparet, exultat, tertio nesciens an inde aliquid bonum æternum sit consecuturus. *Cor sapientum vbi tristitia est, & cor stultorum vbi letitia.* ait Sapiens. Vana siquidè letitia cor excecet, nec illud considerare tutinareque res permittit: Tristitia autem oculos aperit, facitque damna & commoda rerum considerare. Hinc etiam est, quemadmodum idē dicit. *Quod melior sit irasus: Proinde, melius est ire ad dōmum lucus, quàm ad dōmam conuiuij; in illa enim finis conuicti.*

Ecc. 1. 17. Insignis stultitia est homo qui de eo, quod illi iucundum & plausibile apparet, exultat, tertio nesciens an inde aliquid bonum æternum sit consecuturus. Cor sapientum vbi tristitia est, & cor stultorum vbi letitia. ait Sapiens. Vana siquidè letitia cor excecet, nec illud considerare tutinareque res permittit: Tristitia autem oculos aperit, facitque damna & commoda rerum considerare. Hinc etiam est, quemadmodum idē dicit. Quod melior sit irasus: Proinde, melius est ire ad dōmum lucus, quàm ad dōmam conuiuij; in illa enim finis conuicti.

Tum admonetur hominum. Sicut dixit idem Sapiens.

Vanitas quoque esset de vxore vel marito lacerari, quando euidenter non constat melius se in suo matrimonio statu Deo obsequi, imò potius erubescere deberent: eo quod matrimonium in causa sit (vt ait S. Paulus) vt non integrum cor Deo consecret, cum vnus alteri cor suum immerferit. Quam ob causam ait: *Solutus es ab vxore, solum querere vxorem*: sed iam quod quis eam habeat necesse est, vt id cum tali libertate cordis fiat, ac si illam non haberet. Quam rem ipsemet Apostolus de temporalibus etiam bonis, de quibus iam egimus loquens, docet istis verbis: *Hoc itaque dico fratres, tempus breue est: reliquum est, vt & qui habent vxores, tanquam non habentes sint: & qui sicut, tanquam non sicut: & qui gaudent, tanquam non gaudentes: & qui emunt, tanquam non possidentes: & qui viuunt hoc mundo, tanquam non viuunt. Quæ omnia idcirco dixit, vt significaret vanam inuileque esse gaudium in aliqua alia re constituere, quã in eo quod ad Dei obsequium pertinet: siquidem gaudium, quod non est secundum Deum, nequit animæ feliciter succedere.*

CAPVT XVIII.

De damnis, quæ redundare possunt in animam ex eo, quod gaudium in temporalibus rebus constituat.

Si detrimenta, quæ obsident animam Sed quod affectum voluntatis in temporalibus rebus demergat recensere deberemus; nec atramentum nec papyrus sufficeret, tempusque nimis esset breue. Siquidem ex valde exiguis principijs, ad grãdia mala deueniri potest, magnorumque bonorum iactura fieri. Quemadmodum ex vna

ignis scintilla nisi extingatur, ingens incendium oriri potest, quod totum comburat orbem. Vniuersa hæc damna originem trahunt, & in quodam præcipuo priuatiuo damno, quod in isto vano gaudio seu lætitia reperitur fundantur, nimirum in abalienatione recessuque à Deo.

Quemadmodum enim ex accessu animæ ad Deum per voluntatis affectum, omnia oriuntur bona; sic ex recessu, qui per istum erga creaturas affectum fit, vniuersa in animã mala redundant, secundum gaudij affectusque, quo creaturis agglutinatur, mensuram & proportionem. Hoc quippe est à Deo separari. Vnde secundum maiorem vel minorem à Deo separationem poterit vnusquisque conijcere dāna sua, magis vel minus intēsiuè vel extēsiuè se habere, quæ vt plurimum vtroque simul modo eueniunt.

Hoc priuatiuum damnum, ex quo oriri cætera priuatiua & positiva asseruimus, quatuor complectitur gradus, vnum alio deteriore. Cum autem anima quartum attigerit gradum, vniuersa etiam mala & detrimenta, quæ dici in hoc casu possunt incurrit. Hos quatuor gradus optime indicauit Moyses in Deuteronomio verbis istis. *Incrassatus est dilectus & recalcitrauit, incrassatus, impinguatus, dilatatus, dereliquit Deum factorem suum, & recessit à Deo salutari suo.*

Incrassari animam, primo dilectam, est huic creaturatum gaudio immergi. Atque hinc primus huius damni gradus progreditur videlicet retrocedere: quod nihil aliud est, quam quædam mentis circa Deum stupiditas & obfuscatio, quæ illi bona Diuina obscurat, quemadmodum nebula aëre inficit, ne possit commodè solis lumine illustrari, siquidem eo ipso quod spiritalis vir gaudium suum in re aliqua reponit, & appetitui habenas relaxat, vt ad ineptias defluat, obtenebratur circa Deum, simplicemque iudicij intelligentiam obnubilat.

Quemadmodum ex accessu per voluntatis affectum ad Deum omnia oriuntur bona, sic ex recessu ab eo omnia mala.

Deut. 32. 15. Quatuor gradus per quos recedit anima à Deo gaudium suum in creaturis reponens.

B.
Iohannis
Cruce

Opera
Lystica

NVI

124